

SVEVAP¹⁹⁶⁷
SVENSKA VAPENSAMLAR-
FÖRENINGEN

YTTRANDE
2018-10-10

Ju2018/03629/L4

Justitiedepartementet
Enheten för lagstiftning om allmän ordning och säkerhet och samhällets krisberedskap

Synpunkter på ”Tillståndsprovning av vapendelar m.m., Ds 2018:30”

Sammanfattning

SVEVAP

förordar att det i vapenförordningen förtydligas att alla vapentyper är tillåtna för samling, inklusive helautomatiska och tunga vapen.

förordar att när en samlingsinriktning godkännts så utfärdas ett formellt beslut från polismyndigheten om detta som ger godkännandet rättskraft.

förordar att det skrivs in i lagstiftningen att licenser för samlingsändmål ej skall tidsbegränsas då behovet är permanent när samlingsinriktningen väl godkännts.

Allmänt

Utredningen behandlar till stora delar ämnen som faller utanför SVEVAP:s direkta intresseområde, såsom reglering av vapeninnehav för jakt och målskjutning, bevakningsföretag och vapenhandlares uppgifter.

Vad gäller ”Förtydligande av kravet på synnerliga skäl för enhandsvapen” behandlas enbart innehav för målskytte och jakt. Helautomatiska vapen tas upp i 3.2.3, men enbart för målskjutning.

Intet nytt tillkommer som förändrar utredarens slutsats från del 1¹ vad gäller innehav av vapen i EU kategori A för samlingsändamål, nämligen att kraven för detta redan är väl uppfyllda genom regleringen i vapenlagen som kompletteras av de allmänna råden² på området. De krav som skall uppfyllas kretsar kring förvaringen av vapnen.

Intet nytt tillkommer heller som motsäger utredarens förslag i del 1, 4.11, att tillstånd inte ska tidsbegränsas om särskilda skäl talar emot det. Då samling är ett behov av permanent karaktär

---

¹ Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv, Ds 2018:1

² FAP 551_3 2009:13, 6. Kap.

är detta ett sådant särskilt skäl. I praktiken varierar polismyndighetens tillämpning redan idag, då vissa samlingslicenser för t.ex. enhandsvapen tidsbegränsas, andra inte.

I 4.4.5 är utredarens slutsats att innebörden av synnerliga skäl vad gäller samling får fastställas i rättstillämpningen.

Vi menar att rättstillämpningen skulle gynnas av förtydliganden i vapenförordningen vad gäller samling, för att minska den godtycklighet som en tillämpning enbart baserad på allmänna råd har gett. Med detta avser vi:

- Att de allmänna råden kan ändras av Polismyndigheten lättvindigt, utan analys eller motivering.
- Att de allmänna råden idag är delvis motstridiga och går emot vad som går att utläsa från förarbeten och andra källor.
- Att Polismyndigheten i domstol inte tvekar att föra en argumentation som går emot sina egna råd.

Förändringar i allmänna råd för samling, FAP 551 3 utgåva 2002 9, 2006 12, 2009 13 och rättstillämpning

Samtliga utgåvor inleds med lydelsen: ”Numera är inte bara äldre utan även moderna vapen omtyckta samlarobjekt, t.ex. där syftet är att visa den senaste utvecklingen av en teknisk konstruktion.”

2006 begränsas detta med det delvis motsägande ”Att bygga upp en samling som till stor del består av moderna vapen bör inte medges.”. Vad som avses med ett ”modernt vapen” definieras inte.

Alla tre utgåvor har texten ”Särskilda krav bör ställas på en vapensamlares personliga kvalifikationer.” Det står alltså inte ”synnerliga krav”.

2002 års lydelse, ”Kulsprutepistoler eller andra helautomatiska skjutvapen till vilka ammunition finns allmänt i handeln bör i regel inte tillåtas ingå i en vapensamling.”, begränsas 2006 till: ”Kulsprutepistoler eller andra helautomatiska skjutvapen bör i regel inte tillåtas ingå i en privat vapensamling.”. Att något regelmässigt inte tillåts är inte samma sak som att det är omöjligt, vilket enligt vår uppfattning är hur polisen tillämpat rådet de senaste åren.

Samtidigt blir artilleripjäser m.m., plötsligt olämpliga för privat samling: ”Tillstånd till innehav av tunga, utpräglat militära vapen t.ex. pjäser bör dock endast meddelas för museer eller liknande.”. Vi har inte hittat någon motivering till tillägget.

Då hela debatten kring synnerliga skäl kretsar kring enhandsvapen och 1934 års oro att personer med kriminella avsikter skulle kunna skaffa vapen som lätt kunde gömmas i en ficka och senare åsikter om att enhandsvapen utgör en särskild fara synes detta än mer omotiverat. Ammunitionsanskaffning för kalibrar större än 20mm är väsentligt besvärligare än för finkalibriga vapen. Samlingsinriktningar likt ”Bergsartilleri använt under första världskriget” eller ”Pansarvärnsvapen tillverkade i de nordiska länderna fram till 1945” skulle ha betydande kulturhistoriska värden.

Alla utgåvor innehåller lydelsen: ”Sedan en samlares samlingsinriktning eller område har prövats och befunnits uppfylla de krav som kan ställas, bör någon ytterligare behovsprövning inte göras så länge de anskaffade vapnen har sin plats inom det angivna området.”.

Polismyndigheten har ett flertal gånger dock i efterhand ändrat sig vad gäller tidigare godkänd samlingsinriktning, exempelvis Kammarrätten i Göteborg domar den 24 september 2013 i mål nr 2952-13 och den 24 februari 2014 i mål nr 2605-16. Dessa fall rör samlare som hållit på i 20 resp. 40 år, varit medlemmar i samlarorganisationer lika länge, och vars seriositet och intresse knappast kan ifrågasättas.

Domstolarna dömde i bägge fallen till polismyndighetens fördel på grund av att då licens utfärdades per vapen och polisen därmed gör en bedömning varje gång, har uttalandet om godkänd inriktning inte någon rättskraft och polisen är inte bunden av det. Samt skickade med en torr kommentar om att det kanske varit bra om Polisen gjort sitt jobb ordentligt första gången.

Vi förstår att då vapenlagstiftning generellt blivit mer restriktiv de senaste decennierna (med tveksam effekt för den allmänna säkerheten) att polismyndigheten i linje med detta idag kanske inte vill bevilja samma inriktningar som man gjorde för 20-30 år sedan. Men samtidigt framgår tydligt andemeningen att ju längre man samlat och därmed bevisat sitt i regel livslånga intresse och ansvarstagande, desto större frihet kan samlaren få vad gäller omfång av samlingen och vilka vapentyper som kan tänkas ingå i den.

I 4.4.2 framförs tre åsikter: ”Polismyndighetens allmänna råd är inte rättsligt bindande. Det har dock från såväl Polismyndigheten som skytteförbunden upplysts att de i mycket stor utsträckning följs av tillståndsmyndigheterna, vilket har lett till en större förutsebarhet och mer enhetlig rättstillämpning över landet”. Vi håller med om de två första, men knappast den tredje.

Genom förtydliganden i vapenförordningen skulle domstolarna få mer vägledning vad gäller bedömning av ärenden rörande vapen för samlingsändamål, och polismyndigheten, i den mån den även i framtiden ska ansvara för hanteringen av vapentillstånd, få vägledning både i utformningen av sina allmänna råd och tillämpningen av de samma.

Vi ser gärna en fortsatt dialog med Justitiedepartementet i frågan.

För SVEVAP:s räkning

Styrelsen